

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026704	IES David Buján	Cambre	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Relixión católica	1º Bac.	1	35

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	16
4.2. Materiais e recursos didácticos	17
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	17
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	17
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	18
6. Medidas de atención á diversidade	18
7.1. Concreción dos elementos transversais	20
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	22
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	23
9. Outros apartados	23

1. Introducción

1. Introducción

Considero necesario comenzar por salientar que a presenza do ensino relixioso na escola responde, en primeiro lugar, á importancia que esta materia ten dentro da educación para que o alumno/a poida conseguir un desenvolvemento pleno e integral da súa personalidade. A necesidade de sentido do ser humano é unha evidencia á que a escola necesariamente debe dar resposta. A educación da dimensión relixiosa é parte fundamental para a maduración da persoa. Non podería existir unha formación integral e unha educación de calidade, si non se permitise o desenvolvemento de todas as dimensíons inherentes ao ser humano, entre as cales atópase a relixiosa. Esta capacidade básica da persoa adquire o seu auténtico cumprimento cando se descobre o sentido da vida. O ensino da relixión católica no centro escolar axudará aos estudiantes a ensanchar os espazos da racionalidade e adoptar unha actitude de apertura ao sentido relixioso da vida. Axudará tamén ante os novos desafíos da educación do século XXI: A ecoloxía integral; a acollida de todas as realidades persoais e culturais; a promoción da muller; os compromisos do Pacto Educativo Global; a fraternidade humana, apoiada por diversas relixións para a construcción da casa común e a paz mundial;

Así mesmo, o ensino escolar da relixión católica favorece o desenvolvemento da responsabilidade persoal e social e das demais virtudes cívicas, para o ben común da sociedade, contribuíndo así á adquisición das competencias sociais e cívicas. Esta educación da dimensión moral e social da persoa, favorecerá a maduración dunha corresponsabilidade, ao exercicio da solidariedade, da liberdade, da xustiza e da caridade.

Por outra banda, a relixión católica aporta á competencia cultural e artística o significado e valoración crítica de tantas obras da nosa contorna, motivando o aprecio pola propia cultura e a estima adecuada doutras tradicións culturais e relixiosas.

A cultura e a historia occidental, a propia historia, non poden ser comprendidas e assumidas si prescíndese do feito relixioso presente sempre na historia cultural dos pobos. De igual modo, a expresión artística da fe segue colaborando na actualidade no enriquecemento do noso patrimonio cultural.

Tamén a competencia para a autonomía e iniciativa persoal desenvólvese no estudiante partindo do verdadeiro coñecemento de si mesmo, das súas potencialidades, da súa dignidade e do seu sentido. A formación relixiosa católica aporta a devandita competencia unha cosmovisión que dá sentido á vida e, á cultura e á identidade da persoa humana. Unha cosmovisión que fai posible a formación integral do alumando fronte a visións parciais, tendo en conta o contexto global que está a vivir a educación do século XXI e tendo presente os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS).

Finalmente , a modo de contextualización, dicir que o instituto onde imos a impartir esta materia e para o que programamos é o IES David Buján e atópase no lugar de Sigrás en Camiño dos Cacharros nº 1, no concello de Cambre.

O centro leva funcionando dende o curso 1990-1991. Consta dun edificio de dous pisos e unha zona exterior, na que hai un patio, unha pista polideportiva, un estacionamento, un pequeno recinto cuberto -onde están os vestuarios- e unha zona de xogo.

O número de alumnado do IES David Buján é aproximadamente de 413 a día de hoxe e procede, na súa maioría do propio concello,

tras o seu paso polos colexios adscritos, áinda que tamén recibimos alumnado de concellos limítrofes como Carral, Culleredo, Oleiros e Mabegondo, sobre todo no Bacharelato. Tratase dun alumnado bastante homoxéneo, de clase media na súa meirande parte, e os problemas de integración, absentismo escolar , etc, son puntuais.

O IES David Buján oferta estudos de ESO e Bacharelato. É un centro de liña dous en 2º e 4º de secundaria e liña tres en

1º e 3º e en Bacharelato é de liña tres.

Os departamentos didácticos ofertan un amplio abano de actividades complementarias e extraescolares e fomentan a participación do noso alumnado en distintas competición e eventos.

O libro de texto acorde coa LOMLOE que utilizaremos é RELIGIÓN CATÓLICA /DE OTRA MANERA 1/ Edit..EDEBÉ BACHILLERATO(En castelán)

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e asumir o proxecto vital persoal, recoñecendo as propias ideas e crenzas, contrastándolas coa antropoloxía cristia e outras cosmovisións, para inserirse na vida adulta e no mundo profesional.	1-3			1-4	11-12-31-40-50		2-3	31
OBX2 - Recoñecer e despregar o carácter relacional do ser humano, como fundamento dos deberes e liberdades, desenvolvendo actitudes cívicas e democráticas, contrastando o Evanxeo con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, para aprender a vivir con outros e contribuír á construción dunha sociedade inclusiva.	2-5	3	5	3	20-32	1-2-4	1	
OBX3 - Interpretar os desafíos democráticos, socioeconómicos e ecolóxicos, analizando as súas causas e consecuencias desde a moral social da Iglesia, discernindo as propostas sociopolíticas das relixións e os movementos sociais, para asumir a ecoloxía integral e a responsabilidade persoal e social no coidado da vida e do planeta.	1-5		3	1	20-32	3-4	1	31-42
OBX4 - Comprender e admirar o patrimonio cultural, interpretando o seu significado e expresións cos métodos de análises propias de cada disciplina, valorando criticamente as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos, para intervir con criterio propio no diálogo intercultural, a creación artística e na construcción social do pensamento.	4	3	2-3			3		1-2-32-41-42
OBX5 - Valorar a dimensión espiritual como fonte de sentido e aprendizaxes vitais, a través da análise das experiencias persoais, do coñecemento das tradicións espirituais, e do diálogo interdisciplinar con outras visións da vida e do mundo, para descubrir as oportunidades persoais, sociais e culturais da experiencia espiritual como proposta de plenitude da vida persoal e comunitaria.	1				11-20-40	3	2	1-31-41
OBX6 - Coñecer o método propio da Teoloxía e as súas distintas especialidades analizando o seu lugar entre os saberes e disciplinas, establecendo un diálogo transdisciplinar coas outras ciencias, para afrontar criticamente os desafíos éticos e a transformación social.	2-3		4	1	31-40-50	1-4	3	1

Descripción:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesiones	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Libres e responsables	Nesta unidade aprenderemos a identificar e interpretar as ideas e crenzas persoais, contrastándoas co modelo de persoa cristiá e doutras tradicións e a recoñecer os elementos dun proxecto vital en clave vocacional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade, e tendo en conta a proposta cristiá.	11	3	X		
2	Unha experiencia especial	Dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso como unha realidade presente nas distintas culturas. Patrimonio cultural e contribucións do cristianismo no desenvolvemento dos pobos.	11	4	X		
3	Unha historia de Salvación.	Experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia como resposta plena ás cuestión vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar e con respuestas filosóficas diversas. Dimensión espiritual da persoa e da diversidade do feito relixioso, como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	11	4	X		
4	Diálogo entre fe, razón e ciencia.	Características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido. Semellanzas e diferencias con outros saberes en especial coa ciencia. Contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar ao desenvolvemento da humanidade dende unha mutua colaboración.	11	4		X	
5	Unha vida con sentido.	Elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, con unha actitude sincera de búsqueda da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais. Proxectos persoais e comunitarios que promoven a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	11	4		X	
6	En diálogo coa cultura.	Expresións culturais da humanidade, presentando especial atención ao análisis das aportación culturais do cristianismo	11	4		X	

UD	Título	Descripción	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	En diálogo coa cultura.	coas súas luces e sombras. Diversas expresións culturais como elementos que humanizan as sociedades. Diversidade da dimensión espiritual . Expresións persoais e culturais como claves na vocación de vida.	11	4		X	
7	Cando fala a Arte.	Diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se integrrou na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura. Creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimientos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores.	11	3			X
8	Nas periferias da humanidade.	Retos políticos e económicos en ambientes locais e globais. Causas e posibles solución á luz da proposta moral de Xesús. Proxectos persoais e comunitarios que promoven a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	11	4			X
9	Ser quen somos.	Principios fundamentais da mensaxe social cristiá contrastados con outros humanismos e ideoloxías, aplicados a diferentes situación sociais. Retos políticos e económicos en ambientes locais e globais. Causas e posibles solución á luz da proposta do Reino de Deus.	12	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Libres e responsables	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Aportar argumentos para defender racionalmente a súa fe e crenzas, respectando as crenzas doutros.	PE	25

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Recoñecer a influencia do contorno socio/relixiosos na nosa configuración persoal valorando dita influencia.	TI	75
CA1.3 - Valorar, no desenvolvimento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Respectar a diversidade no desenvolvimento da identidade persoal promovendo compromisos de respecto á diversidade.		
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Identificar e diferenciar a diversidade de respostas salvíficas e de sentido que amosan os humanismos e as relixións, descubrindo e valorando a especificidade da mensaxe cristián.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvimento da vocación persoal e proxecto profesional. - A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvimento pleno do humano. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
2	Unha experiencia especial	4

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliação	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Apreciar e valorar as manifestacións relixiosas da contorna. Informándose sobre a súa historia, tradición e desenvolvemento.	PE	20
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisóns.	Aportar argumentos de forma racional defendendo a súa fe e crenzas dende o respecto as dos outros		
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Respectar e valorar as expresións de experiencias relixiosas manifestando aprecio por elas.		
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Identificar e diferenciar a diversidade de respostas salvíficas e de sentido que amosan os humanismos e as relixións, descubrindo e valorando a especificidade da mensaxe cristián.	TI	80
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal amosando aprecio ante elas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvemento pleno do humano. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - A concepción do ser humano noutras cosmovisóns filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa. - Sentido artístico e creatividade no diálogo fe-cultura - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas. - Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.

Contidos

- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
3	Unha historia de Salvación.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestiós vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñecer a figura de Xesús e a súa influencia ao longo da historia valorando a súa mensaxe.	PE	33
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándolas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Valorar e identificar as nosas crenzas comparándolas con outras cosmovisións.	TI	67
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimientos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Apreciar os criterios humanizadores do Evanxeo valorando a súa mensaxe.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.
- A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvimento pleno do humano.
- Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas.
- Diálogo fe-razón e fe-cultura.
- Síntese da Historia da Salvación en clave relacional e trinitaria.
- O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas.
- Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena.
- Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.
- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
4	Diálogo entre fe, razón e ciencia.	4

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Descubrir a colaboración que pode haber entre razón e fe se ambas se respectan amosando deseños de contribuír neste entendemento.	PE	33
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Analizar casos de forma razonada, sobre situacións de "conflito" entre fe, razón e ciencia debatendo de xeito respectuoso.	TI	67
CA1.11 - Recoñecer as características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido, identificando as semellanzas e diferenzas con outros saberes, en especial coa ciencia, e valorando as súas achegas éticas.	Identificar diferentes métodos de coñecer a verdade na filosofía, a teoloxía, a ciencia e a técnica, distinguindo que aspectos da realidade permite coñecer cada método		

Lenda: IA: Instrumento de Evaluación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos	
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Método teolóxico e método científico: contidos e enfoques propios de cada disciplina. - Relaciones ciencia e fe ao longo da historia e na actualidade. - Diálogo fe-razón na historia da ciencia, a filosofía e a teoloxía. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc. 	

UD	Título da UD	Duración
5	Unha vida con sentido.	4

Criterios de evaluación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestiós vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Apreciar as aportacións dos laicos na Igrexa valorando o seu compromiso na transformación da sociedade segundo actitudes de Xesús (xustiza e opción polos pobres)	PE	25
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Reflexionar sobre acontecementos, imaxes, novas... emitindo xuízos de valor sobre a necesidade de atopar sentido á vida.		
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Identificar e diferenziar a diversidade de respostas de sentido que amosan os humanismos, descubrindo e valorando a especificidade da resposta cristián.	TI	75
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Identificar e contrastar no momento actual diversas respostas de sentido respectando as diferentes formas nas sociedades plurais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional. - Achechas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas. - Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais. - Diálogo fe-razón na historia da ciencia, a filosofía e a teoloxía. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
6	En diálogo coa cultura.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisóns.	Reflexionar sobre acontecementos e aportando argumentos para defender racionalmente a súa postura respectando as dos demais.	PE	33
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Reflexionar sobre os elementos dun proxecto vital cotexando sobre a experiencia vital de diferentes testemuñas.	TI	67
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Recoñecer os valores cristiáns apreciando a mensaxe de Xesús.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos	
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - As manifestacións sociais e culturais como expresión dos valores e crenzas da identidade dos pobos. - O cristianismo e a súa expresión artística na música, a literatura e as artes. - Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc. 	

UD	Título da UD	Duración
7	Cando fala a Arte.	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Valorar as diversas expresións do noso patrimonio amosando admiración polo patrimonio común da humanidade.	PE	25
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Recoñecer a necesidade da persoa de xerar cultura respectando e contrastando con diferentes cosmovisións.	TI	
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimientos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Amosar sentido crítico e participando desde criterios humanizadores propios do Evanxeo, en creacións culturais.	TI	75
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Amosar sentido crítico participando , desde criterios humanizadores propios do Evanxeo, en creacións culturais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Sentido artístico e creatividade no diálogo fe-cultura - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - As manifestacións sociais e culturais como expresión dos valores e crenzas da identidade dos pobos. - O cristianismo e a súa expresión artística na música, a literatura e as artes. - Habilidades para a análise e a contemplación de obras de arte sobre relatos bíblicos, historia da salvación e vida de Xesucristo. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
8	Nas periferias da humanidade.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Describir os retos políticos e económicos en contornas locais e globais, analizando as súas causas e propoñendo posibles soluciones á luz da proposta moral do Reino de Deus e doutras cosmovisións.	Comprender o significado de ben común, destino universal dos bens e subsidiariedade, aplicándoos a situacions concretas.	PE	25
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Reflexionar sobre acontecementos, imaxes, novas... emitindo xuízos de valor sobre a necesidade de atopar sentido á vida.	TI	75
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Identificar problemas sociais da contorna intentando involucrarse e colaborando na busca de solución dos mesmos.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Identificar e diferenciar a diversidade de respuestas de sentido que amosan as relixións e filosofías diversas, descubrindo e valorando a especificidade da resposta cristián manifestada en Xesús e noutras testemuñas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacions persoais, sociopolíticas e escatolóxicas. - Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacions da dimensión espiritual da persoa. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional. - Principios fundamentais da doutrina social da Igrexa (DSI). - Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecológicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos. - As relacions da Igrexa coa organización política e democrática, nos niveis locais, estatais e globais, na súa dimensión histórica e actual. - Coñecemento e valoración das diferentes iniciativas mundiais que buscan lanzar proxectos de futuro sostible, en especial os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS). - Proxectos sociais e de promoción humana da Igrexa, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.

Contidos

- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
9	Ser quen somos.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Aportar argumentos para defender racionalmente a súa fe e crenzas.	PE	20
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacóns sociais.	Analizar os principais documentos da DSI descubrindo os principios fundamentais da mesma e valora a aplicación deses principios.	TI	80
CA1.6 - Deseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Identificar problemas socias da contorna e intentar implicarse e colaborar na búsquea de solución dos mesmos.		
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimientos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Apreciar, valorar e respectar as manifestacións relixiosas da contorna, participando activamente.		
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Descubrir a colaboración que pode haber entre razón e fe se ambas se respectan.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.
- A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa.
- Diálogo fe-razón e fe-cultura.
- Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas.
- O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas.
- Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena.
- Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais.
- Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa.

Contidos

- Diálogo fe-razón na historia da ciencia, a filosofía e a teoloxía.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Principios fundamentais da doutrina social da Iglesia (DS).
- Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecolóxicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos.
- As relacóns da Igrexa coa organización política e democrática, nos niveis locais, estatais e globais, na súa dimensión histórica e actual.
- Coñecemento e valoración das diferentes iniciativas mundiais que buscan lanzar proxectos de futuro sostible, en especial os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS).
- Proxectos sociais e de promoción humana da Iglesia, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común.
- Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.
- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

4.1. Concrecóns metodolóxicas

Principais criterios metodolóxicos:

Conceder unha grande importancia á motivación do alumnado. Moito máis se se ten en conta que bastantes deles conceden pouca importancia académica a estas clases por motivos de sobre coñecidos. De aí que, nas actuais circunstancias, cobre unha capital importancia o tema da motivación.

Para conseguir que o alumnado manteñan unha actitude positiva e activa ante o aprendizaxe, será necesario:

- espertar a súa atención cara a materia que se vai tratar;
- presentarlla como algo que realmente lles pode interesar;
- pórllles ante feitos, conceptos ou datos que estimulen a súa curiosidade;
- facerllles comprender que esa ensinanza é algo valioso en si mesma e que, polo tanto, vale a pena esforzarse , etc.

Tratando de:

Espertar no alumnado un interese que inxira, dirixa e manteña a decisión de querer aprender. Utilizando para iso unha metodoloxía activa e participativa, na que se conceda unha grande importancia á actividade persoal da alumna/o, suscitando e favorecendo o exercicio das súas facultades e das súas capacidades, contribuíndo a un aprendizaxe mais significativo e, á vez, mais dinámico.

Conectar cos intereses e a vida real do alumnado.

A relixión, no marco escolar, é unha disciplina entre as outras e con as outras. Non pode ser unha materia aparte, senón que debe estar relacionada coas demais áreas curriculares. De aí a importancia de entrar en contacto coa cultura concreta dos alumnos, nun diálogo aberto, crítico e respectuoso cos outros campos do saber.

A luz da fe debe iluminar os saberes que se refiren ao home e a muller, á vida, ao mundo, á forma de organizar a sociedade humana. Por outro lado, as demais áreas curriculares poden axudar notablemente a analizar e completar determinados supostos e contidos do ensino da relixión desde os seus respectivos puntos de vista. A Filosofía, a Historia, a Xeografía, a Lingua e a Literatura, as Ciencias da Natureza e a Arte son as áreas que en maior medida poden incidir na formación doutrinal e relixiosa das alumnas/os de Bacharelato.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
libro de texto
Biblias e Biblia on line
Documentos do Vaticano II
Vídeos,páxinas web,artigos periodísticos.
Recursos on line (Rodeira/edebé e Anaya)
Libros de lectura recomendados polo departamento.

5.1. Procedemento para a avaliação inicial

Ao ser a Relixión unha materia de oferta obligatoria para o centro e de libre elección para o alumno, estes poden acceder á materia mesmo sen tela cursado con anterioridade polo que non é necesario que acrediten coñecementos previos. Con todo, tomarase información dos coñecementos do alumnado, ao comezo do curso, a través dun cuestionario de xeito informal, este farase na primeira ou segunda sesión para coñecer o grao de desenvolvemento e a súa bagaxe previa de coñecementos. Isto servirános para adaptar a nosa actuación educativa ás características e posibilidades reais de cada un do noso alumnado. Dita avaliação inicial axudaranos a establecer uns criterios claros do nivel mínimo da clase en xeral, e do alumnado en particular.

De atoparse dificultades serias poñeríanse en coñecemento do titor-a e do departamento de Orientación o antes posible ou na xuntanza de pre-avaliación xunto co resto do equipo docente para poder intervir de maneira conxunta naquelas posibles dificultades atopadas .

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliação por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	11	12	100							
Proba escrita	25	20	33	33	25	33	25	25	20	26
Táboa de indicadores	75	80	67	67	75	67	75	75	80	74

Criterios de cualificación:

A suma dos resultados obtidos nas tres avaliações dividirase entre tres, sendo esa a nota que figure no XADE na 3ª avaliação e na convocatoria ordinaria.
 Conxunto de coñecementos. 50%

Conxunto de habilidades e destrezas: 25%

Valores(Adquisición dos valores que son necesarios para unha convivencia respectuosa e harmónica cos demais, fortalecendo dese xeito un espírito crítico e solidario): 25%.

Cando a cualificación obtida, tanto trimestral coma o final, for con decimais, por defecto aplicarase o seguinte:

*Se o decimal está entre 0 e 50 o número da nota enteira será o mesmo que sen decimais.

*Se o decimal está entre 51 ou máis, o número enteiro redondearase para o inmediatamente superior.

O alumando non perde os decimais, pois ao final sumaranse o resultado dos tres trimestres cos decimais que obtivera e non coa nota enteira xa que no Xade non permite poñerlos.

Para superar a materia terán que obter un 5.

Criterios de recuperación:

Ao finalizar cada trimestre, farase unha recuperación ao alumnado que non acadou unha nota de 5, este pode presentar un traballo complementario sobre os temas tratados, buscar información e presentala no formato que prefira de xeito que todos os alumnos teñan a posibilidade de acadar unha cualificación positiva da materia, ou se se da o caso pode recuperala na seguinte avaliación se o problema que tivo no anterior trimestre esta superado no seguinte (por exemplo se se trata dun aspecto de adquisición meramente progresivo como pode ser a capacidade de indagación de información que non foi quen de superar anteriormente pero si o logra no seguinte trimestre darase isto por superado). O alumnado disporá de rubricas para saber como van a ser avaliados os seus traballos, Despois de comunicarlle o resultado do seu traballo resloveranse tamén as posibles dúbidas ao respecto de como e cando pode recuperar dito traballo. A cualificación final da materia, será a media aritmética das tres evaluaciones.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliação das materias pendentes

Neste curso non procede este apartado.

6. Medidas de atención á diversidade

A actuación educativa versará sobre dous aspectos: as aprendizaxes terán que ser significativas, pero tamén terán que satisfacer os futuros intereses.

Tratando de atender a todo o alumnado e respectando as súas peculiaridades persoais, ademais da variedade e heteroxeneidade das motivacións e intereses que presente o alumnado, pois aumenta progresivamente dende o comezo da ESO.

Esta diversidade maniféstase en diversos ámbitos, todos eles interrelacionados, como son :

*A Capacidade para aprender, concibida como un desexo por conseguir certos aprendizaxes.

*A motivación por aprender. Os factores ou condicionamentos dos que depende a motivación son moi variados: por un lado, o historial de fracasos ou éxitos que haxa tido o alumno/a; por outro, a significación e funcionalidade das aprendizaxes realizadas. Por iso tratarase de realizar unha aprendizaxe significativa, que teña sentido para o alumnado, e terase en conta a súa funcionalidade, e dicir que teña un valor práctico e poida ser transferible a outras situacións e lles serva de base a novas aprendizaxes.

*Os intereses persoais , pois son un factor condicionante da motivación por aprender, (o feito de que esta materia sexa optativa, axuda bastante neste punto)

*Os estilos de aprendizaxe.

Terase en conta que o alumnado pode mostrar diferenzas respecto a:

Tipos de pensamento : Reflexivo, (tomase tempo para analizar a tarefa) o impulsivo. Analítico, (abordase a tarefa dende unha perspectiva más ampla ou global para logo ter en conta os detalles), ou sintético, (do particular ao global)

Modalidade sensorial preferente : Alumnos que utilizan máis a auditiva, ou a visual.

Nivel de atención á tarefa.

Tipo de reforzo.

Preferencias de agrupamento: Hai alumnado que traballa mellor so, outros prefieren en pequenos grupos.

Por iso ao longo do curso faranse traballos tanto individuais coma en grupos, e variará o número de compoñentes

dependendo da tarefa. (exposición de traballos por grupos, concursos, etc)

Faranse por tanto grupos flexibles, e os seus compoñentes poden variar en función dos obxectivos que se pretenden, así un alumno pode pertencer a un grupo nunha determinada actividade e deixalo para integrarse nun novo grupo onde realizará outras actividades. Creándose grupos distintos, sempre estruturados e todos os implicados terán que coñecer os obxectivos que se pretenden con ese agrupamento. Intentase facilitar deste xeito ao alumnado a consecución dos obxectivos que se pretende ao mesmo tempo que trata de respectar as súas características.

As dificultades de certos alumnos/as que poden presentar necesidades educativas especiais permanentes, presentando dificultades que poden ser moi variadas: de carácter psicomotor, de orixe sensorial, de carácter intelectual, de retraso no desenvolvemento, na maduración, etc. Terase en conta a dificultade que presente, así como o asesoramento do departamento de orientación, para paliar na medida do posible a súa dificultade.

MEDIDAS DE INTERVENCIÓN PARA MELLORAR A INCLUSIÓN EDUCATIVA.

En todo momento seguiranse as indicacións que os especialistas consideren adecuadas a súa problemática e guiarémonos polas recomendacións que dende Orientación nos pasen.

De maneira xeral, proporcionaremos más explicacións e repetiremos canto sexa necesario, asegurándonos que comprende as explicacións e/ou instruccións sobre as actividades e potenciaremos os puntos fortes do alumnado animándoo con reforzo positivo, facendo observacións positivas do seu traballo. Permitindo o uso do ordenador como ferramenta, proporcionando apuntes seguros e adecuando a cantidade e dificultade das tarefas. Teremos flexibilidade nas faltas de ortografía e signos de puntuación. Impulsaremos proxectos que potencian a creatividade.

Referente as medidas na avaliación, proporcionaremos as datas dos exames con antelación suficiente así coma as instruccións enunciadas dunha en unha, asegurándonos de que entenden o que se lles pide. Facilitaremos con antelación a información sobre o modelo de exame, estrutura, forma de complementalo, etc. Permitiremos todo o tempo que necesiten. Evitarase penalizar as interferencias entre LG e LC e tamén evitaremos a realización de exames globais, eliminando os temas de avaliaciόns superadas

ACTIVIDADES DE REFORZO.

As actividades van a variar dependendo de si o alumnado presenta necesidades educativas especiales permanentes , de tipo puntual ou temporal, por estar atravesando unha situación problemática, etc. De todos os xeitos o alumnado necesitará unha axuda especial que lle dea unha resposta ás súas necesidades educativas. O reforzo poderá ser tanto durante, paralela, ou posteriormente a clase ordinaria, e dicir faranse actividades educativas que proporcionen respuestas a unha situación de dificultade, atraso, atasco ou retroceso escolar dun alumno/a respecto á marcha do seu grupo-clase , para deste xeito eliminar ou diminuir a incidencia das carencias ou dificultades.

En termos xerais tratarase de reforzar as técnicas instrumentais (linguaxe oral, lectura, escritura, razonamento), os hábitos de traballo (especialmente na ESO, pero tamén nalgúns casos en BACHARELATO), as técnicas de traballo,e os coñecementos propios da área de relixión.

Faranse por tanto grupos flexibles e traballarase o mesmo tempo un ensino individualizado no cal se teña moi presente o punto de partida do alumnado, as súas dificultades específicas e a súa capacidade de desenvolvemento. Reparto equilibrado dos contidos. Distribución dos contidos por trimestres. Repaso cílico dos contidos. Traballar cun método individualizado e tendo en conta o punto de partida de cada alumno/a, a súas dificultades específicas e a súa evolución. Algúns poden levar traballo para facer na casa se o seu ritmo de traballo na aula é máis lento co dos seus compañeiros/as.Emprego da aprendizaxe cooperativa como método de axuda entre iguais.

Propiciar un ambiente de socialización que faga evidente a función comunicativa, cooperación e corrección colectiva, traballos en grupo e posta en común, etc.

Propor actividades de investigación que favorecen as técnicas de traballo autónomo e permiten a cada alumno/a aplicar o seu ritmo e a forma de traballo más axeitada ás súas características individuais.

Non todo o alumnado aprende da mesma forma e ao mesmo ritmo; por iso realizaranse actividades a distinto nivel:

-Actividades programadas para todo o grupo.

-Actividades de reforzo para o alumnado cun ritmo lento e baixa comprensión.

-Actividades de ampliación para alumnado cunha aprendizaxe máis rápida.

-Actividades adicionais para aquel alumnado que remata antes as tarefas.

Avaliación continua de xeito que se podan repasar e fixar contidos máis facilmente.

Actividades de repaso ao final de cada tema, elaboración de traballos complementarios,

Utilización dunha linguaxe directa e clara na exposición dos contidos, evitando todo tecnicismo innecesario.

Emprego de cadros-resumo coas ideas fundamentais, para unha maior facilidade de memorización

ADAPTACIÓN CURRICULARES.

Cando por mor das necesidades educativas específicas do alumnado, sexa necesario fazer unha adaptación curricular, farase de acordo as necesidades que presente, asumindo a diversidade coma un reto ao que dar resposta nun marco integrador, e dicir coma unha estratexia de adecuación curricular ou un procedemento que posibilita adaptar o currículo ás características propias do alumnado que o precisa. En definitiva partirse da avaliación psicopedagóxica realizada onde se determine o nivel de competencia curricular do alumno/a, pois iso servirá como punto de partida básico para la elaboración da proposta curricular alternativa e coa axuda do departamento de

orientación do centro elaborarase a proposta curricular que se corresponda coas necesidades educativas que presente, sempre optado por aquelas medidas de adecuación que manifesten un maior potencial normalizador.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación para a sostenibilidade e o consumo responsable	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Respeto mútuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación cívica e constitucional	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Educación para a interculturalidade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.14 - Educación para a paz e a esperanza	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.15 - Resolución pacífica de conflictos	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.16 - Educación para a solidariedade.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.17 - Educación para o traballo e o espíritu de servizo.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.18 - Valor da autenticidade.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.19 - Valor de compartir.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.20 - Educación cívica e ecológica	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.21 - Educación moral	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.22 - O valor da fraternidade.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.23 - O valor de perdoar	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.24 - Educar para a convivencia	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.25 - O valor da tolerancia	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.26 - Os valores das Benaventuranzas.	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9
ET.1 - Comprensión lectora	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X
ET.4 - Competencia digital	X
ET.5 - Fomento do espírito crítico e científico	X
ET.6 - Educación emocional e en valores	X
ET.7 - Igualdade de xénero	X
ET.8 - Creatividade	X
ET.9 - Educación para a saúde	X
ET.10 - Educación para a sostenibilidade e o consumo responsable	X
ET.11 - Respeto mútuo e cooperación entre iguais	X
ET.12 - Educación cívica e constitucional	X
ET.13 - Educación para a interculturalidade	X
ET.14 - Educación para a paz e a esperanza	X
ET.15 - Resolución pacífica de conflictos	X
ET.16 - Educación para a solidariedade.	X

	UD 9
ET.17 - Educacion para o traballo e o espírito de servizo.	X
ET.18 - Valor da autenticidade.	X
ET.19 - Valor de compartir.	X
ET.20 - Educación cívica e ecológica	X
ET.21 - Educación moral	X
ET.22 - O valor da fraternidade.	X
ET.23 - O valor de perdoar	X
ET.24 - Educar para a convivencia	X
ET.25 - O valor da tolerancia	X
ET.26 - Os valores das Benaventuranzas.	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descripción	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visitar unha mostra de arquitectura relixiosa.	Visitar unha mostra de arquitectura relixiosa (catedral, igrexa, capela, etc) para que o alumnado coñeza as expresións relixiosas da cultura e da arte e valore as diversas expresións do noso patrimonio. (Esta actividade vai depender do número de alumnado que teñamos así como se podemos realizarla xunto con outros departamentos para poder completar as prazas do autobús.)	X		
Celebración do día da Paz.	Colaborar coa Biblioteca A3P nas actividades da celebración do día da Paz		X	
Asistir ao Congreso "Lo que de verdad importa"	Charlas que facilitan a convivencia, a solidariedade e a mellora da autoestima ao coñecer a persoas resilientes		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro

Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico

Cumpriuse a temporalización inicialmente establecida.
Buscouse o diálogo curricular con outras materias.
Metodoloxía emplegada
Formularonse situacións introductorias previas ó tema a tratar.
Nas actividades propostas houbo equilibrio entre as actividades individuais e as actividades grupais.
Medidas de atención á diversidade
Adecuouse o deseño das UD ás características e necesidades do alumnado.
Proporcionouse información ao alumnado sobre a execución das tarefas e como mellorálas.
Usáronse distintos instrumentos de avaliación (rúbricas, observación, probas escritas ou orais).
Leváronse a cabo as medidas de atención á diversidade e foron efectivas.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Aportouse información ao persoal docente titor.
Outros
Informouse ao alumnado dos criterios, dos procedementos e dos instrumentos de avaliación.
Máis do 85% do alumnado superou a materia
Realizouse unha enquisa ao alumnado sobre a práctica docente.

Descripción:

En liñas xerais farase un seguimento anual para a comprobación dos indicadores de logro. A enquisa ao alumnado sobre a práctica docente realizarase cara o remate do terceiro trimestre.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Neste apartado preténdese promover unha reflexión como docentes e facer unha autoavaliación da realización e o desenvolvemento da nosa programación didáctica, esta levarase a cabo a través da aplicación Proens e farémola ao final do curso, para así poder recoller as proposta de melloras e confirmar ou modificar a programación no vindeiro curso.

Estas necesidades de mellora quedarán reflectidas na nosa memoria de fin de curso.

9. Outros apartados